

Číslo zakázky: 12020394000

Číslo dokumentu: 1

Číslo výtisku: 0

Hala míčových sportů Karlovy Vary

Korozní průzkum
Měření polí bludných proudů

Číslo zakázky:

12020394000

Číslo dokumentu:

1

Zakázka: Karlovy Vary - Hala míčových sportů
Dokument: Korozní průzkum, Měření polí bludných proudů
Objednatel: Statutární město Karlovy Vary
Zhotovitel: INSET s.r.o., Divize geologie a geofyziky, Novákových 6, 180 00 Praha 8
Tel.: +420 284 821 551, e-mail: geofyzika@inset.com

Odpovědný řešitel: Ing. David Laifr

Ředitel divize: RNDr. Oldřich Levý

Měření provedl: Ing. David Laifr

Výstupní kontrola: Lucie Pokorná

Rozdělovník: 1 - 3 Statutární město Karlovy Vary
0 spisovna INSET s.r.o.

OBSAH:

1. Úvod	4
2. Geoelektrická měření.....	4
2.1 Měření zemních odporů	4
2.2 Bludné proudy	5
3. Výsledky korozního průzkumu	5
3.1 Velikosti zdánlivých měrných odporů zjištěných Wernerovou metodou	5
3.2 Proudová hustota v zemním prostředí.....	6
4. Závěr	7
5. Doporučení základních ochranných opatření pro omezení vlivu bludných proudů na stavbu (podle TP124)	8

PŘÍLOHY:

1. Situace zájmové oblasti
2. Protokol korozního měření
3. Grafický výstup korozního měření

1. Úvod

Na základě objednávky č. 35-11900/2012 Statutárního města Karlovy Vary bylo provedeno měření polí bludných proudů v místě plánované výstavby haly míčových sportů v městské části Tuhnice.

Účelem měření bylo stanovit stupeň korozní agresivity prostředí z hlediska geoelektrických veličin. Průzkum byl zaměřen na zjištění velikosti a směru bludných proudů a elektrického odporu zemního prostředí. Měření byla provedena podle ČSN 03 8363 - Měření zemního odporu; ČSN 03 8365 - Stanovení přítomnosti bludných proudů v zemi.

Provedená měření byla vyhodnocena podle normy ČSN 03 8372 - Zásady ochrany proti korozi nelineových zařízení uložených v zemi nebo ve vodě.

V blízkosti stavby se nenachází významný zdroj bludných proudů. V jižním směru cca 100 m od místa plánované výstavby se nachází neelektrifikovaná železniční trať. Elektrifikované železniční tratě v regionu jsou napájeny střídavou trakcí, což je z hlediska vzniku bludných proudů příznivější.

2. Geoelektrická měření

Měření bludných proudů a zemních odporů se uskutečnilo 30. srpna 2012 na třech bodech. Počasí bylo polojasné s teplotou vzduchu 24 °C. Zemní prostředí bylo suché. Zájmová plocha byla vymezena dle podkladů projekční kanceláře Helika. Objekt haly a pozice měřených bodů byly vytyčeny pomocí GPS GeoExplorer.

V následující tabulce jsou souřadnice tří pozic měření polí bludných proudů:

místo měření	Souřadnice X	Souřadnice Y
BP1	-852019	-1011538
BP2	-852033	-1011575
BP3	-852006	-1011566

2.1 Měření zemních odporů

Měření měrného elektrického zemního odporu prostředí bylo provedeno v místech měření bludných proudů. Pro měření zdánlivého měrného odporu zemního prostředí byla použita čtyřelektrodová metoda podle Wennera s použitím měřícího přístroje C.A. 6470. Tato geoelektrická metoda umožňuje z poměru měřeného napětí a do země vnucovaného proudu pomocí modifikovaného Ohmova zákona stanovit zdánlivé měrné odpory ρ (Ωm), které jsou základním interpretačním parametrem odporových metod. Hloubkový dosah metody je úměrný rozestupu elektrod a v daných podmínkách odpovídá přibližně hodnotě příslušné použité vzdálenosti. Byl použit rozestup elektrod 3 a 5m.

2.2 Bludné proudy

Měření bludných proudů bylo realizováno podle požadavků ČSN 03 8365. K měření byla použita převodníková 80-ti kanálová 16 bitová deska PCI - 6225 - firmy National Instruments umístěná v přenosném počítači vlastní konstrukce. Při měření jsme použili diferenciální zapojení s vnitřním odporem 2 MΩ.

Na měřicích bodech byly umístěny čtveřice nepolarizovatelných elektrod Cu/CuSO₄, tvořící dva na sebe kolmé dipóly. Vzájemná vzdálenost elektrod dipólu byla v případě BP1 7 a 9 metrů, v případě BP2 8 m, BP3 byly vzájemně vzdáleny 6 a 10 m. Potenciálové rozdíly byly registrovány frekvencí 1.31 Hz. Před a po měření byla zjišťována polarizace elektrod. Naměřené hodnoty byly při zpracování o tuto polarizaci opraveny. Doba trvání odečtu hodnot potenciálových rozdílů byla přibližně 30 minut.

Zpracování dat při měření bludných proudů bylo provedeno na PC s použitím programu "KORO". Naměřené hodnoty potenciálových rozdílů byly opraveny o interpolovanou hodnotu polarizace elektrod a přepočteny na složky intenzity elektrického pole E₁ a E₂. Z průměrných hodnot těchto složek byla vypočtena velikost vektoru el. pole E a jeho azimut. Pro určení vektoru proudové hustoty J byla změřena hodnota měrného odporu zemního prostředí v bodech měření BP. Na základě proudové hustoty byl stanoven stupeň korozní agresivity prostředí na ocel podle ČSN 03 8372.

Výsledné hodnoty jsou uvedeny v příloze - protokolu korozních měření a přiložených grafech: souhrnný graf zobrazuje časový průběh velikosti a azimutů vektoru intenzity el. pole E; grafy bodu zobrazují složky S-J a V-Z, velikosti a azimuty vektoru E. Na následující stránce jsou polární grafy naměřených vektorů E, jejich relativní velikosti a relativní četnosti v úhlových intervalech 5°

Uvedený postup, t.j. výpočet velikosti vektorů ze středních hodnot jejich složek, je předepsán v ČSN 03 8365. Jedná se o výpočet vektorového součtu dílčích měření, děleného počtem měření. Tento postup má tu výhodu, že kompenzuje případnou střídavou složku bludných proudů, která má na vznik korozních jevů jen malý vliv.

3. Výsledky korozního průzkumu

3.1 Velikosti zdánlivých měrných odporů zjištěných Wernerovou metodou

V následující tabulce jsou uvedeny výsledky měření zdánlivých zemních odporů včetně zařazení do tříd korozní agresivity.

místo měření	měrný odpor vrstvy 0 – 3 m (Ωm)	měrný odpor vrstvy 0 – 5 m (Ωm)	třída korozní agresivity
BP1	102	108	I
BP2	110	120	I
BP3	107	111	I

Hodnocení agresivity zemního prostředí z hlediska zdánlivých měrných odporů podle ČSN 03 8372 Zásady ochrany proti korozi nelineových zařízení uložených v zemi nebo ve vodě

stupeň korozní agresivity	zdánlivý měrný odpor (Ωm)
I. stupeň - velmi nízká	> 100
II. stupeň – střední	50 - 100
III. stupeň – zvýšená	23 - 50
IV. stupeň - velmi vysoká	< 23

3.2 Proudová hustota v zemním prostředí

Do následující tabulky jsou zaneseny spočtené výsledné vektory bludných proudů v zemi.

místo měření	J ($\mu A.m^{-2}$)	Azimut (°)	Třída korozní agresivity
BP1	7.2	305	III
BP2	8.5	225	III
BP3	7.3	283	III

Hodnocení agresivity zemního prostředí z hlediska proudové hustoty podle ČSN 03 8372 Zásady ochrany proti korozi nelineových zařízení uložených v zemi nebo ve vodě

stupeň korozní agresivity	proudová hustota ($\mu A.m^{-2}$)
I. stupeň - velmi nízká	< 0,1
II. stupeň – střední	0,1 - 3
III. stupeň – zvýšená	3 - 100
IV. stupeň - velmi vysoká	> 100

Do přílohy 1 je vyznačena pozice míst měření hustoty bludných proudů v zemi. Počátek vektorů proudové hustoty byl umístěn do přibližného středu měřených potenciálových dipólů.

4. Závěr

V místě plánované výstavby haly míčových sportů v Karlových Varech – Tuhnicích bylo provedeno měření polí bludných proudů.

Zdánlivý měrný odpor zemin zjištěný Wennerovou metodou má na měřených místech hodnoty 102 až 120 Ωm . Tyto hodnoty jsou z I. kategorie korozní agresivity (agresivita velmi nízká).

Zjištěné hustoty bludných proudů mají obdobný směr i velikost. Byly změřeny hodnoty 7.2, 8.5 a 7.3 $\mu\text{A}/\text{m}^2$, které odpovídají III. třídě korozní agresivity (agresivita zvýšená).

Zemní prostředí v místě plánované výstavby haly míčových sportů v Karlových Varech – Tuhnicích řadíme na základě geoelektrických veličin do III. třídy korozní agresivity (agresivita zvýšená).

V Praze 3. září 2012

Ing. David Laifr

5. Doporučení základních ochranných opatření pro omezení vlivu bludných proudů na stavbu (podle TP124)

Při ochraně železobetonových konstrukcí umístěných v prostředí se III. stupněm agresivity je nutné splnit určitá ochranná opatření. Omezení účinku bludných proudů na stavbu spočívá zejména v **primární ochraně** – obecně se jedná o zvýšení odolnosti betonu proti působení agresivního prostředí úpravou jeho složení nebo struktury před zhotovením konstrukce nebo stavby. TP 124 odkazuje na platné předpisy: ČSN EN 206 -1 a ČSN 73 1209. Základní ustanovení z těchto předpisů je následující:

- minimální tloušťky betonu krycí vrstvy jsou uvedeny v ČSN 73 6206
- je nutno vhodným konstrukčním opatřením omezit možnost vzniku trhlin v betonu, např. úpravou výztuže, nižším vodním součinitelem a vhodným podílem frakcí kameniva v betonu
- je zakázáno používat elektricky vodivé distanční vložky pro krytí výztuže (distanční vložky zabrání vzniku potenciálového spádu v důsledku nerovnoměrného krytí výztuže)
- používat portlandské cementy s přihlédnutím k agresivitě prostředí
- betony, které jsou v kontaktu se zemním prostředím se navrhují vodotěsné
- u železobetonových konstrukcí nesmí obsah chloridových iontů v betonu překročit 0,4% Cl^- z hmotnosti cementu
- záměsová voda pro výrobu železobetonu nesmí obsahovat více chloridů než 500 mg $\text{Cl}^- \cdot \text{l}^{-1}$
- doporučuje se používat moderních přísad a příměsí, které jsou elektricky málo vodivé. Je zakázáno používat přísady a příměsi obsahující chloridy nebo jiné podobné látky zvyšující vodivost betonu.

Je nutné primární ochranu doplnit o **ochranu sekundární**. Ta spočívá v omezení nebo vyloučení působení agresivního prostředí na betonovou konstrukci po jejím zhotovení. Jedná se o ochranu před agresivními vlivy zemin, před zemní vlhkostí i podzemní vodou, před agresivními vlivy kapalných, plyných i tuhých látek, před klimatickými vlivy i před vlivem provozu. K ochraně se používá impregnace betonu, nátěry, náštříky, fólie, izolační pásy ...atd.

Primární sekundární ochrana by měla být podpořena **konstrukčními opatřeními**. Jejich hlavní zásadou je minimalizování tvorby makro a mikročlánků na úrovni „výztuž – beton – výztuž“ vhodným propojováním výztuže.

Za konstrukční opatření je považováno také vhodné provedení výztuže. Zejména je důležité zajištění dostatečného a rovnoměrného krytí výztuže s použitím nevodivých nebo betonových distančních podložek. Pro konstrukce umístěné na pilotách je nutné zajistit dostatečné krytí armokoše, zejména aby nedosedl na patu vývrtu piloty.